

ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู

ประเภทเรื่องที่ฟังและดู ในชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจสรุปประเภทได้ ดังนี้

๑. สื่อโฆษณา จะเป็นการสื่อให้คล้อยตาม อาจไม่สมเหตุผล ผู้ฟังต้องพิจารณาไตร่ตรองก่อนซื้อ
๒. สื่อเพื่อความบันเทิง เช่น เพลง, เรื่องเล่า ซึ่งอาจมีการแสดงประกอบด้วย ผู้ฟัง/ดูต้องระมัดระวังใช้วิจารณญาณประกอบการตัดสินใจก่อนที่จะซื้อหรือทำตาม
๓. ข่าวสาร ผู้ฟัง/ดู ต้องรู้จักแหล่งข่าว ผู้นำเสนอข่าว การจับประเด็น ความมีเหตุมีผล รู้จักเปรียบเทียบเนื้อหาจากที่มาของข่าวหลาย ๆ แห่ง เป็นต้น
๔. ปาฐกถา เนื้อหาประเภทนี้ผู้ฟังต้องมีสมาธิเพื่อจับประเด็นสำคัญให้ได้ และก่อนตัดสินใจเชื่อหรือนำข้อมูลส่วนใดไปใช้ประโยชน์ต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ อยู่บ้าง
๕. สุนทรพจน์ สื่อประเภทนี้ส่วนใหญ่จะไม่ยาว และมีใจความที่เข้าใจง่าย ชัดเจน แต่ผู้ฟังจะต้องรู้จักกลั่นกรองสิ่งที่ดีไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

แนวทางการฟังและดูอย่างสร้างสรรค์

๑. เข้าใจความหมายของคำ สำนวนประโยคและข้อความที่บรรยายหรืออธิบาย
๒. เข้าใจลักษณะของข้อความว่ามีใจความสำคัญของเรื่อง ที่เป็นความคิดหลัก ซึ่งมักตรงกับหัวข้อเรื่อง
๔. รู้จักประเภทของเรื่องที่ฟังและดู ต้องแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นของเรื่อง/ข่าว
๕. ติดตามเรื่องได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เล่า/ผู้เขียน บางคนต้องการให้ความรู้ บางคนต้องการโน้มน้าวใจ ผู้ฟังและดูต้องรู้จักจุดประสงค์ของเรื่องให้ได้ เพื่อจะได้จับใจความสำคัญได้
๖. ตั้งใจฟังและดูให้ตลอดเรื่อง พยายามทำความเข้าใจให้ตลอดเรื่อง ยิ่งเรื่องยาวสลับซับซ้อนยิ่งต้องตั้งใจเป็นพิเศษและพยายามจับประเด็นหัวเรื่อง
๗. สรุปใจความสำคัญ ชั้นสุดท้ายของการฟังและดูเพื่อจับใจความสำคัญก็คือสรุปให้ได้ว่า เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

การสรุปการฟังและการดู

- รู้จุดมุ่งหมายของสารที่ดูและฟังนั้น
- รับฟังและดูอย่างตั้งใจและทำความเข้าใจ
- รู้จักสรุปและเลือกนำไปใช้ประโยชน์

กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๓๘. หนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์องค์การการค้าคุรุสภา.